

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

POLICIJSKA POSTAJA LJUBLJANA VIČ

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- **Tip lokacije:** policijska postaja (PP).
- **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju.¹
- **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** PP ima dva prostora za pridržanje. V času obiska DPM na PP ni bilo nobene pridržane osebe.

Potek obiska in priprava poročila:

- Obisk je bil **nenajavljen** in **opravljen dne 1. 12. 2016**.²
- **Skupina za obisk:** en predstavnik Varuha človekovih pravic RS (svetovalec Varuha) ter ena predstavnica pogodbene nevladne organizacije (Pravno-informacijski center nevladnih organizacij - PIC).
- **Vsebina obiska:** sprejel nas je komandir, s katerim smo opravili pregled prostorov, pregled naključno izbranih primerov pridržanj in zaključni pogovor.

¹ V letu 2016 (v času od 1. 1. 2016 pa do dneva obiska) so policisti te PP odredili 87 pridržanj.

² Prejšnji obisk te PP je bil opravljen 7. 10. 2014.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo poslano na Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ) 12. 12. 2016, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30. dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; odgovor smo s strani organa prejeli 4. 1. 2017, torej 23. dan po odpremi.

► **DPM je posebej pohvalil**

- da je bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da se prouči možnost namestitve stikal, ki bodo omogočala regulacijo jakosti umetne svetlobe v prostorih za pridržanje, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljeno, da so nameščena stkala, ki omogočajo regulacijo umetne svetlobe,
- da je pred prostoroma za pridržanje nameščena zloženka DPM in
- da je bil realiziran predlog v zvezi z ureditvijo dostopa za invalide, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljeno, da je bil s prenovo PP urejen dostop in sanitarije za invalide, prav tako pa je bil prenovljen hodnik pred sobo dežurnega policista in tudi soba dežurnega policista.

► predlog DPM

► odziv pristojnih

DPM: predlagali smo, da se ob morebitni naslednji prenovi prostorov za pridržanje poskusi v prostorih za pridržanje zagotoviti tudi tekočo vodo (umivalnik).³

MNZ: sporočamo, da bo tekoča voda v prostorih za pridržanje zagotovljena v okviru večjih investicijsko vzdrževalnih del, tehničnih zmožnostih in razpoložljivih finančnih sredstev.

DPM: ponovno smo predlagali, da se PP zagotovi primerno število vzglavnikov, ki so potrebni za pridržanja preko noči.⁴

MNZ: sporočamo, da je PP pristojni službi že poslala predlog za nabavo dveh vzglavnikov.

DPM: ponovno smo predlagali, da se preuči možnost namestitve napisa nabiralnika tudi v angleškem jeziku. Hkrati smo predlagali, da se prouči možnost, da se nabiralnik, namenjen anonimnemu oddajanju pripomb in pohval namesti pred vhodom na PP in se na tak način zagotovi več anonimnosti za osebe, ki bi želele anonimno oddati morebitne pripombe ali pohvale.⁵

MNZ: sporočamo, da je vhod v objekt PP nadzorovan z videonadzornim sistemom, zato premestitev nabiralnika za anonimno oddajanje pripomb in pohval ne bi zagotovila večje anonimnosti. Nabiralnik je označen v skladu z Zakonom o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. 86/04 in 8/10).

DPM: predlagali smo, da se knjigo pripomb in pohval, zaradi lažjega dostopa, postavi v sprejemni prostor pred dežurnim policistom.⁶

MNZ: sporočamo, da smo pri preverjanju ugotovili, da se knjiga pripomb in pohval nahaja na vidnem mestu, in da dežurni strankam na njihovo željo ali zahtev omogoči zapis v knjigo.

DPM: predlagali smo, da se sobo za razgovore z odvetnikom (govornico) čim prej opremi s potrebnimi plakati MNZ o pravicah pridržanih oseb in PIC/IOM o

MNZ: sporočamo, so prostor za razgovore z odvetnikom so opremili s plakatom in brošuro o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost ter s kopijo plakata

³ Prostora za pridržanje sta tudi ustrezno opremljena (WC na počep s splakovanjem, leseno ležišče, žimnica), žal pa še vedno nista opremljena z možnostjo dostopa do tekoče vode (umivalnika).

⁴ Tudi ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da PP ne razpolaga z vzglavniki, ki so potrebni, če gre za pridržanje preko noči, prav tako pa v prostorih za pridržanje ni bilo nameščene posteljnine in odej. Po pojasnilu sogovornika PP razpolaga s posteljino in odejami, kar se je nahajalo v omari v garaži poleg prostorov za pridržanje (odeje) oziroma v predalniku prostora za sprejem pridržanih oseb (posteljina in copati za enkratno uporabo).

⁵ PP razpolaga z nabiralnikom za pohvale in pritožbe, ki se nahaja v hodniku pred prostorom dežurnega policista. Nabiralnik kljub priporočilu iz prejšnjega obiska še vedno ni opremljen z napisom v tujem jeziku. Pojasnjeno je bilo, da je bil napis, po prejšnjem obisku DPM dopolnjen z obvestilom v angleškem jeziku (kot je to v odzivnem poročilu številka 070-54/2014/7 (207-06) na naše prejšnje priporočilo, sporočilo Ministrstvo za notranje zadeve), vendar je po pojasnilu komandirja PP dobila navodilo s strani nadrejenih, da se napis v tujem jeziku odstrani, ker ta naj ne bi bil potreben.

⁶ PP prav tako razpolaga tudi s knjigo pripomb in pohval, ki je bila v času našega obiska na notranji stekla okna dežurnega policista.

postopku vračanja iz Republike Slovenije ter brošurami.⁷

PIC/IOM o postopku vračanja iz Republike Slovenije (po zagotovilih PIC bodo originalne plakate zagotovili spomladi leta 2017).

DPM: predlagali smo, da PP poskrbi za redno čiščenje prostora vozila za prevoz oseb, ki jim je odvzeta prostost.⁸

MNZ: sporočamo, da so intervencijsko vozilo takoj očistili, policiste pa opozorili na sprotno čiščenje vozila.

DPM: predlagali smo, da se policiste opozori na več natančnosti pri izpolnjevanju obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj. Hkrati smo tudi predlagali, da se v primeru postopkov s tujci, tujce informira o možnosti pravne pomoči s strani nevladne organizacije Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC (z informativnim letakom v tujčevem jeziku oziroma jeziku ki ga razume, kar je tudi sicer v skladu s projektom, ki je za področje obravnave tujcev sklenjen med Ministrstvo za notranje zadeve in Pravno-informacijskim centrom nevladnih organizacij – PIC že več let – zadnje podaljšanje je bilo 2. 11. 2015 in velja do 30. 6. 2018) ter, da se v obrazec »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« v rubriki »opravila med pridržanjem/zadržanjem« evidentira, da je bila oseba seznanjena s prej navedeno možnostjo pravne pomoči.⁹

MNZ: sporočamo, da policisti v postopku vračanja tujce seznanjajo s pravico do pravnega svetovanja nevladnih organizacij. Na policijskih enotah imajo tudi zloženke o postopku vračanja tujcev (te so prevedene v devet jezikov, v letu 2017 bodo prevedene v sedemnajst jezikov), ki jih policisti izročijo tujcem. Tujcu se v postopku vračanja izda odločba o vrnitvi, ki med drugim vsebuje tudi pouk o pravici do brezplačnega pravnega svetovanja iz tretjega odstavka 64. člena Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 45/14 - uradno prečiščeno besedilo, 90/14, 19/15 in 47/15 - ZZSDT) zato menimo, da je dodatno evidentiranje navedenega v uradnem zaznamku o izvajanju opravil med pridržanjem/zadržanjem nepotrebno in bi pomenilo nepotrebno administrativno obremenitev dela policistov.

⁷ PP ima od oktobra 2016 prenovljen sprejemni prostor, govorilnico in WC za stranke, ki je primeren tudi za invalide. Glede na to, da je prenova bila izvedena pred kratkim je razumljivo, da v kakšnem od prenovljenih prostorov kakšna stvar tudi manjka, kot npr. v tem prostoru plakat MNZ s pravicami pridržane osebe.

⁸ Ob obisku smo si ogledali tudi intervencijsko vozilo znamke Renault Master, registrske številke P 06-763.

Ugotovljeno je bilo, da so v prostoru za prevoz pridržanih oseb nad sedalnim delom reže, ki omogočajo pridržani oseb, da se med prevozom oprime. V prostoru za prevoz oseb, ki jim je odvzeta prostost, je bilo v času obiska opaziti nekaj sledi zemlje in listja.

⁹ Pri pregledu pridržanja (16. do 17. 11. 2016 začetek postopka ob 23.30 uri, pridržanje odrejeno med 23.50 do 10.45 ure, na podlagi drugega odstavka 110. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« ni izpolnjena rubrika »Oseba je bila pridržana/zadržana do __ ure dne __«. Nadalje je bilo ugotovljeno, da v rubriki »Opravila med pridržanjem/zadržanjem« v času med 00.15 uro in 02.30 uro ni nobenega zapisa, kaj se je s pridržano osebo dogajalo. Na to ugotovitev je sogovornik pojasnil, da je s pridržano osebo vzporedno potekal še en postopek, in sicer postopek po Zakonu o tujcih zaradi neurejenega statusa oziroma prebivanja. Na podlagi tega pojasnila smo opravili podrobnejši pregled tega primera. Pri pregledu dokumentacije je bilo ugotovljeno, da kljub temu, da je zoper osebo potekal tudi postopek po Zakonu o tujcih zaradi neurejenega bivališča, v nobenem od dokumentov ni bilo evidentirano, da bi bila pridržana oseba seznanjena z možnostjo pravne pomoči s strani nevladne organizacije Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC.

DPM: že ob obisku predlagal, da se z navedeno ugotovitvijo seznani Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani in pristojno sodišče, saj je odločba o odvzemu prostosti in pridržanju, za naslovnike vir podatkov, od katere ure dalje je bila pridržani osebi odvzeta prostost. Prosimo za sporočilo, ali je bilo to že izvršeno.¹⁰

MNZ: sporočamo, je bil v primeru pridržanja točen čas začetka postopka ob 22.00 in ne 22.25 kot je bilo to navedeno v odločbi. PP je o napaki 15. 12. 2016 obvestila Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani in Okrožno sodišče v Ljubljani.

¹⁰ Pri pregledu pridržanja (29. do 30. 6. 2016 začetek postopka ob 22.00 uri, pridržanje odrejeno med 22.40 do 16.55 ure, na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo s pregledom obrazca »Odločba o odvzemu prostosti in pridržanju« ugotovljeno, da je bilo v rubriki »(policijski postopek se je začel dne ____ ob ____ uri)« evidentirano, da se je postopek začel ob 22.25 uri, čeprav je bilo v vseh ostali dokumentih in FIO evidenci navedeno, da se je postopek s pridržano osebo začel ob 22.00 uri. V zvezi z opisanim je sogovornik pojasnil, da so postopek s pridržano osebo prevzeli kriminalisti in je ob izpolnjevanju odločbe prišlo do napačne navedbe ure začetka postopka.